СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 113. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 22-го травня 1942. No. 113. Jersey City, N. J. Friday, May 22, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІЙНА ЗАКІНЧИТЬСЯ СКОРШЕ НІЖ МИ СПЕРШУ ДУМАЛИ, КАЖЕ ГОЛ

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції запитали журналісти Кордела Гола, секретаря стейту, чи розвій подій на міжнародному полі, як і наші власні внутрішні відносини, не вказують на те, що Обєднані Держави зможуть перемогти ворогів скорше, як це ми передбачували, як війну зачинали. Гол ствердив, що воєнні події дійсно розвиваються в такий дефензивно-офензивний спосіб, що можна надіятись, що в короткому часі Обєднані Держави зможуть взятись за таку справжню офензиву, яка буде рішальним ударом.

ГУВЕР ЗА ЕКОНОМІЧНУ ДИКТАТУРУ НА ЧАС ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Говорячи перед річними зборами Ради Краєвої Промислової Конференції, в Ню Йорку в готелі Волдорф-Асторія, бувший президент Герберт Гувер заявив, що хоч як нерадо приходиться йому згадувати про „фашистівські" і „тоталітарні" методи, то проте він мусить ствердити, що коли іде про воєнне економічне життя, їх треба ввести на час війни теж і в Америці. І тому він є за те, щоб надати президентови Рузвельтови ще більші, диктаторські, права в справах керування нашою економічною силою, щоб таким чином якнайскорше закінчити війну з повним успіхом і перемогою.

Свободи мають вернути по війні.

Гувер підкреслив, що це відноситься тільки до воєнного часу. Зараз по війні, казав він, нація мусить дістати назад усі свої права, якщо наша свобода в Америці має надалі існувати.

За конструктивну критику.

Бувший президент ще зазначив, що мусить бути залишена свобода конструктивної критики президента й уряду, коли іде про їхній спосіб ведення війни. Це конечне, казав він, якщо маємо виграти ту війну, бо демократія може поправляти помилки тільки тоді, коли є в спромозі їх виявляти. Ворог, казав Гувер, може вправді користати з таких виявлених помилок, але зате не скористає з їхньої направи.

ПРОТИ ЛЯ ҐВАРДІЇ ЗА НЕПОГАМОВАНЕ БАЛАКАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Джеймс М. Лендис, голова Бюра Цивільної Оборони, напятнував Ля Ґвардію, мейора міста Ню Йорку, за його радіову промову з минулої неділі, в якій він сказав, що місто не дістало 22,000 шоломів з вини федерального уряду, зглядно Бюра Цивільної Оборони, якого він передше був головою. Лендес сказав, що це була „невідповідальна балаканина", та що так говорити в часі війни, не далеко відбігає від того, коли інформується ворога. Лендис виказав, що це неправда, що мейор сказав, бо управа міста Ню Йорку відкинула взірці шоломів, які їй предложено, а які були ще запропоновані Бюрою Цивільної Оборони тоді, коли в ньому був сам Ля Ґвардія. І це є те, що ускладнило ту справу.

ВИПРАВДУЮТЬ СЕНАТОРА, ЯКОГО ОБЕЗЧЕСТИЛИ.

ВАШИНГТОН. — Скандальна справа, звязана з особою сенатора Волша, 69-літнього голови Комітету Морських Справ, про якого пустили чутки, що його бачили в „домі розпусти" в Бруклині, як він розмовляв з націстівськими агентами, скінчилась повним виправданням сенатора, бо Федеральне Бюро Розслідів (Еф Бі Ай), провіривши справу, донесло, що в тому нема ні зеренця правди. Це заявив в сенаті сенатор Барклі, що є головою сенатської більшости. В цю справу є ще вмішаний нюйорський часопис „Ди Ню Йорк Пост", бо він помістив на ту тему кілька артикулів. Сенатора Волша брали в оборону в першу чергу т. зв. сенатори-ізоляціоністи, кажучи, що того роду „скандальні кампанії" ведуться проти тих, що були за те, щоб Злучені Держави не йшли до війни. Сенатор Кларк дораджував, щоб поставити перед сенатську лаву „стару бабу", що видає „Ди Ню Йорк Пост", разом з Волтером Винчилом, що „обсмаровує членів конгресу як радіовий коментатор".

ЗГОДА ЩОДО МАРТИНІКИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Том Конелі, голова Комітету Заграничних Справ, заявив, що вже заключено згоду між американським урядом і адміралом Робертом, командантом Мартиніки, щодо роззброєння цього острова. Усі воєнні й торговельні французькі кораблі будуть роззброєні. Думають, що адмірал Роберт дістав на це згоду теж і від французького уряду в Віші.

„Японія Для Японців" - Клич Пацифічної Воєнної Ради

ВАШИНГТОН. — Проголошено клич з кількох слів, який говорить дуже багато, бо виясняє, яка готова бути повоєнна політика Обєднаних Держав супроти Японії. Пацифічна Воєнна Рада, застановляючись над „новим порядком для Східньої Азії", який заводить і пропагує Японія, видвигнула такий клич: „Японія для японців". Покищо не знати, хто є автором того клича. Але ходять чутки, що ті слова походять від президента Рузвелта. Коли в них вдуматись, то треба прийти до заключення, що вони означають кінець імперіялістичним плянам Японії. Значить, що Японія втратить по вигрі Обєднаних Держав те, що досі силою загарбала. Так цю справу тепер розуміють журналісти і політики. Та з боку американського уряду і Пацифічної Воєнної Ради нема ніяких ближчих вияснень.

ЗАКОЛОТИ МІЖ „ВІЛЬНИМИ ФАНЦУЗАМИ"

ВАШИНГТОН. — Уряд Злучених Держав був змушений звернутись до ген. де Ґоля, голови „Вільних Французів" у Лондоні, щоб полагодив внутрішні непорозуміння між самими провідними особами, що є обняті акцією „Вільних Французів", бо ті незгоди і тертя відбиваються дуже зле на загальній справі. Велика Британія, як подають, заняла таке саме становище, що й уряд Злучених Держав. Іде в першу чергу про спори між двома губернаторами Нової Каледонії, що є під владою „Вільних Французів". А далі про Сирію, де влада „Вільних Французів" не може дійти до порозуміння з британцями. Те саме діється і з Французькою Рівниковою Африкою. Найгірше є з Новою Каледонією, де між двома французькими губернаторами, що є членами одного й того самого руху, дійшло до того, що не багато бракувало, щоб вибухла між ними збройна війна.

КРИПС, А. Ф. П. І СОВЄТИ

ВАШИНГТОН. — Волтер Ситрин, секретар Британського Трейд-Юнійного Конгресу, настає на Американську Федерацію Праці, щоб вона співпрацювала з совєтськими трейд-юніями і разом з британськими творила одну міжнародню юнію. Мабуть так і станеться.

Тяжкі Бої на Україні

МОСКВА. — Совєтські війська поробили біля Харкова нові успіхи. Вони вдерлись в саму середину німецьких фортифікацій. В околицях Харкова німці в поспіху втікають. На відтинку Ізюм-Бервенкова німці далі ведуть протинаступи. Одного дня вони наступали 14 разів на совєтські позиції, але кожний раз їх відперто з величезними втратами. — З Стокгольму доносять, що страшні бої вивязались на цілім фронті від Харкова до Чорного моря. — Німецькі звідомлення стверджують тяжкі бої і наступи совєтських військ на Харків, але кажуть, що наступи не вдались. Зате німці чомусь нічого не говорять про свою власну офензиву на відтинку Ізюм-Бервенкова. — З Лондону доносять, що твердження німців, начеб вони на Керчівській шийці взяли в полон 149,000 совєтського війська, є абсурдальні. Ця шийка є широка на 20 миль. Коли до того додати, що усього війська вони в ніякому разі не могли взяти, виходилоб, що на тій 20-милевій шийці було 250,000 війська. А це є абсурд.

ПОВІТРЯНІ НАЛЕТИ НА НІМЕЧЧИНУ

ЛОНДОН. — Британські бомбовики налітали на німецьке місто Майнгайм і його сильно бомбардували. Наперед полетіла перша ґрупа, яка скинула 40,000 запальних бомб і запалила місто. Опісля інша ґрупа бомбовиків бомбардувала при горіючих домах воєнні фабрики. Британці також бомбардували німецьку базу субмарин в Сен Назер. Англійські воєнні кола говорять, що не треба уважати за фантастичну видумку, що британці разом з американцями незадовго зачнуть посилати кожної ночи проти німців но тисячу бомбовиків.

ХВИЛЕВЕ ЗДЕРЖАННЯ ЯПОЦІВ

ЧУНКІНҐ. — Літаки Обєднаних Держав помогли китайцям бодай хвилево здержати японську офензиву в провінції Юнан. Китайський генерал в згаданій провінції заявив, що щоб не сталось китайці будуть ту провінцію обороняти до останнього.

ПЕРЕМІНИ В КОМІТЕТІ ДЕ ҐОЛЯ

ЛОНДОН. — Вкупі з критикою деяких потягнень „вільно-французьких" кол, в Англії говорять, що вкоротці там наступить певна реорганізація. Мабуть до Комітету будуть приняті бувші французькі міністри, Шотем і Кот. Проти тих бувших міністрів в Комітеті є певні застереження, бо вони належали до того французького передвоєнного режиму, який не дуже вславився мілітарною підготовкою Франції. Але британські кола хочуть до Комітету Де Ґоля притягнути найбільше провідних французів, щоб по війні не мати суперечок відносно вирішення ріжних політичних питань.

УДАР ПО ЦІЛЛЯХ.—Ця російська світлина, мовляв, знята в околиці Харкова, представляє удар російських літаків по кольоні німецьких повзів. Світлина показує виразно, як бомби, скинені з літаків, вибухають на повзах.

МАРШАЛ ҐЕРІНҐ НАРІКАЄ НА ХОЛОД

БЕРЛІН (через радіо). — Німецький маршал Ґерінґ виголосив до німецьких робітників промову, в якій говорив, що елементарні сили дотепер були неприхильні Німеччині. Саме в пору, коли німецька армія мала завдати смертельний удар Совєтам, нагло настала така холодна зима, якої не було на совєтській території. Страшний холод неймовірно дошкулював німецьким воякам, говорив Ґерінґ. А треба додати, говорив він, що міста і села були майже всюди понищені, як теж не було таких окопів, які були в минулій війні. Німецькі вояки тулились то тут, то там, серед снігу і морозу. Машини замерзали і не можна було їх ужити в бою. Крім того всюди, на півночи, на центральнім фронті і на полудні масово появлялись совєтські партизани, які нищили німців. Німецькі відділи тижнями були без звязку, харчів і амуніції. Німці майже всюди були окружені. Проте, додавав маршал Ґерінґ, вони видержали. Але тепер на весну природа знов показалась неласкава для німців. Бо внаслідок невідповідної погоди жнива цього року будуть погані. Німецький нарід мусить готуватись до нових браків. Та щоб воно не було, кожний німець на боєвім і домашнім фронті, мусить собі постійно повтаряти, що мусить видержати і виграти, говорив Ґерінґ.

ГРАНИЦІ МІЖ РУМУНІЄЮ І УКРАЇНОЮ.

АНКАРА. — Новинкарська агенція ОНА доносить, що „Дойтше Украйнер Цайтунг" помістило новинку, в якій говориться про розграничення між Румунією і Україною. З тої новинки виходить, що румуни дістали в посідання великі українські простори. Границя біжить з Миколаєва над Чорним морем вздовж укаїнської ріки Буг, через міста Вознесенськ і Константинівку, до Могилева Подільського над Дністром. В той спосіб фашистівська Румунія дістала в своє панування ціле побережжя Чорного моря від уйстя ріки Дніпра до Дунаю, враз з Одесою.

СТАФОРД КРИПС ПРИРІКАЄ НАЇЗД НА ЕВРОПУ.

ЛОНДОН. — В британськім парляменті велась другий день дебата над способом провадження війни. Черчіля заступає Стафорд Крипс, який теж обороняв політику уряду. Крипс в імені британського уряду прирік, що Британія разом зо своїми союзниками виконає на широку скалю офензиву на Европу. Але та офензива розпічнеться тоді, як мілітарні сили Обєднаних Держав будуть до цього готові. Покищо Британія помагає багато Совєтам тим, що провадить проти Німеччини повітряну офензиву.

КРИТИКА ЧОРЧІЛА.

ЛОНДОН. — Бувший британський міністер війни, Гор Беліша, котрого усунув з його становища покійний премієр Чеймберлин, а те усунення мав одобрити Чорчил, тепер відкрив гостру критику проти Чорчила за провадження війни. Він говорив, що мужі політики занадто впливають на ведення війни та кажуть ґенералам, коли та де ті мають виконувати офензиву, як теж коли мають припинити атаки. Він вичисляв урядови всі його промахи на Далекім Сході, як ось втрата Сінгапуру, Бурми і т. п. В обороні Чорчила говорили деякі посли, які заявляли, що колиб на плечі Чорчила звалювати всі воєнні невдачі, то на його плечі треба теж звалити всі успіхи, як ось те, що дотепер Німеччина не здобула Англійських островів, вона припинила свої повітряні наїзди на англійські міста, і сама знаходиться в дефензиві перед британськими бомбовиками. Коли Чорчил винен, що британські війська не вдержали Бенгазі, він водночас заслугує, що британці вдержали Тобрук.

БОЛЬШЕВИКИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ЦЕРКВИ

ЛОНДОН. — На конгрегації англійської церкви Кантерберійський епископ заявив, що совєтський амбасадор Майський звертався до нього з проханням ,щоб англійська церква поперла прохання Совєтів відкрити на заході другий фронт. Архиепископ висказався проти резолюції, поставленої іншим членом конгрегації, щоб „Росія і Велика Британія по війні ступали разом в новій добі свободи і братерства та взаємної помочи серед усіх народів". Проти цеї резолюції висказувались інші члени, кажучи, що це потягне за собою запит з боку Совєтів, що робить Британія, аби виграти цю війну?

МУСОЛІНІ СТАВ ПОСМІХОВИЩЕМ СЕРЕД СВОЇХ

ЛІСБОНА. — Американський журналіст, Г. Метюс, що довший час перебував в Італії і недавно звідтам вирвався, розказує, що італійський нарід висміває свого недавно обожаного вожда і творить довкола його особи багато саркастичних жартів. Серед тих жартів є такий: Мусоліні пішов раз до ворожки і та сказала йому, що він помре в навечеря одного великого національного свята. Яке це свято — ворожка не сказала. Мусоліні вернув до дому і розказав всі жінці, задумано запитав: „Яке це може бути свято?" На це жінка йому відповіла: „Це буде день, в якім Італія довідається про твою смерть".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед поява числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

БИТВА ЗА ХАРКІВ

Уже цілий тиждень точиться битва за Харків, яка може перейде в історію як один з найважніших боїв другої світової війни, як одна зо зворотних точок в історії, подібно як славний бій під Полтавою, що розігрався понад двіста літ недалеко від Харкова на схід.

Вислід цього бою ще непевний, але значіння його незаперечне. Великий він уже самою величиною ударяючихся зо собою сил. Одна й друга сторона вживає тут наймодерніших засобів воювання, при чому певно не занедбує й старих. Німці спускають на побоєвища парашутові війська, а російська команда кидає в бій кавалєрію.

Харківська битва різниться від полтавської під стратеґічним зглядом тим, що тамта була більше під Полтавою, тоді як ця це більша битва за Харків. Харків це дуже важний комунікаційний вузол. Хто має його неоспорно в руках, той має відкриту дорогу здовж залізничих шляхів, що виходять з нього. Отже передовсім на Москву й на Кавказ. Зглядно, на Полтаву на Київ, на Запоріжжя. Якби Гітлерові удалося перемогти червону армію під Харковом, він облекшить собі значно кампанію проти Кубанщини, навіть проти Москви. Як Тимошенкові вдасться прірвати німецькі лінії під Харковом, він може почати офензиву за Київ і Дніпропетровськ. Не буде тоді мати великого значіння німецька перемога на Криму й Керчу, і кавказькі нафтові шиби пропадуть німцям з овиду.

Очевидно, що вагу цього бою знають воюючі сторони краще, ніж ми невійськові в далекій Америці. Одначе від бою під Полтавою світ розвинувся так, що підчас коли вислід бою під Полтавою рішав про долю України, Росії й Швеції, то бій за Харків, ще навіть невирішений, находить широкий відгомін на розкинених побоєвищах світа, на котрих розіграється ця друга світова війна. Обєднані Держави відчувають, що вислід цього бою може заважити поважно на вазі цілої війни, і тому, як це можна доглянути з уривкових донесень, вони й застановляються, чи не можна би помогти Росії виграти цю кампанію за Харків створенням другого фронту. Як довго на східному фронті зчепилися зо собою німецькі й російські армії, так довго для ворогів Гітлера на заході встає золота нагода напасти його із заду.

Тому теж щаслива переправа американських військ до Ірляндії має свій вплив на харківський бій. На цю вістку перед Гітлером мусить вставати марево аліянтської інвазії західної Европи. Чим більше можливою стає ця інвазія, тим менша охота мусить його огортати добиватися рішучої перемоги під Харковом, бо, колиб така перемога прийшла йому дорого, то він мав би остаточно далеко менше сил на побоювання аліянтської інвазії. В цьому світлі харківський бій являється лише ланкою в ланцюху боєвих операцій, хоча в даний мент може ланкою ключевою.

ПОГЛЯДИ УРЯДУ НА ЧУЖИНЕЦЬКУ ПРЕСУ І НАШ ОРГАН

В попередній статті був поданий короткий погляд американських авторитетних чинників на американську чужомовну пресу. Там було сказано, що чужомовна преса саме тепер дуже потрібна для Америки з огляду на її воєнні завдання, як теж вичислено завдання цеї преси. Далі зазначено, що маленька частина цеї преси ставиться нельояльно до Америки, але теж підкреслено, що й певна частина корінно американської преси також свідомо, чи несвідомо, стає інструментом ворожої пропаганди. Вкінці там були наведені підходи ворожої пропаганди в Америці, яким декоіи несвідомо може улягти навіть найльояльніша американське видавництво.

Про те, що ворожій пропаганді може улягти навіть найкраща американська газета, говорив недавно до американських видавців теж і голова „Офісу Чисел і Фактів" Арчібольд МекЛіш. Він ствердив, що ворожа пропаганда пускає ріжні вістки десь заграницею, звичайно в Европі, в якімсь дипльоматичнім осередку. Американські журналісти, закордоном, жадібні всякої цікавої вістки, перехапують ті вістки та пересилають до своїх газет в Америці, а ті знову, бажаючи подати на своїх сторінках найцікавіші вістки, друкують їх. А ворожій пропаганді, саме цього й треба. Ось такими вістками ворожа пропаганда хоче викликати в серцях американського загалу такі певні настрої й почування, які ламалиб волю американського народу в його змаганню до перемоги.

Коли ось таке може траплятись з найбільшими і найкраще видаваними американськими ґазетами, то цілком природно, що воно може трапитись і з такою ґазетою як наша, хоч ми в наших скромних рамцях вживаємо усіх можливих засобів, щоб таке не діялось. Але буває, що й ми передаємо за американськими газетами, наприклад, деякі вісти про те, що діється на українських землях під націстівською окупацією, бо знаємо, що наші читачі радіб щось про це знати. Передаємо їх в тому переконанню, що вони провірені та поширювані американською пресою для чисто інформативних цілей. Ми теж, свого часу, подавали подібні вісти і на підставі тих газет, що ще доходили до нас з ріжних країв. І теж з інформативних згадів. І хоч робили і робимо такі речі в найкращому переконанню, що тим не приносимо ніякої шкоди нашій державі, то проте признаємо, що з огляду на воєнне положення і ворожу пропаганду, треба бути ще осторожнішими з передаванням ось таких новин, згідно з тим, як це розуміють представники уряду.

Та при тому хочемо зазначити, що коли іде про наш орган, то він завжди і постійно звертав увагу на інтереси нашої держави. Навіть у спокійних часах, коли ми вели ріжні акції для оборони українського народу перед окупантами, диктатурами і насильством, ми ніколи не ставили справ так, щоб з цього виходив якийсь клопіт для уряду Злучених Держав чи якась шкода для Америки. Щож доперва говорити про теперішні воєнні часи, коли іде про долю Америки! А що так є, звернемо увагу на деякі факти, що це потверджують.

Зачнім від того, на що ворожа пропаганда найбільше била, коли Америка вступила в війну, а навіть ще й перед тим. А Кренстон заявив, що ворожа пропаганда старалась і ще далі старається представити воєнні змагання так, що американські збройні сили дуже слабі, та що Америка не заважить на висліді війни. А ми віддавна постійно твердили, що саме вступ Америки у війну цілком певно перехилить перемогу в бік демократій, бо Америка це така сила, і то під кожним оглядом, що як тільки вона зрушиться, то мусить перемогти.

Німецька пропаганда говорить, що націстичний „новий лад" в Европі є справедливий і конечний. Ми говоримо, що він побудований на більшій несправедливости, ніж котрий небудь інший лад на світі, вже хочби тому, що посягає по чужі землі й поневолює цілі народи. Саме проти цього націстичного ладу перші проляли кров українські січовики на Карпатській Україні. Новий справедливий лад в Европі може бути запроваджений на нашу думку, лише англьомовним світом. „Атлянтійський чартер" є цього початком.

Ворожа пропаганда говорить, що Америка програла на Пацифіку. А ми твердимо, що блестячі перемоги японців мають переходове значіння. Всі рамена октопуса зівянуть в одній хвилі, як лиш він одержить смертельний удар в свій центральний нерв. Америка на Пацифіку ще не зачала як слід боротись. Проте вже її опір вичерпав першу вибухову силу Японії.

Британії, це завмираючий нарід — каже ворожа пропаганда. Ми знову говорили і говоримо, що британці це наскрізь здорова раса. Цілий час ми підносили геройство британців, зокрема в хвилинах, коли вони сами одні стояли проти Держав Осі. Також ми підкресляли, що це в інтересі Америки не допустити до вигри Гітлера. Писали ми це ще довго перед вступленням Америки до війни й оспорювали оргументи американських чільних ізоляціоністів, до котрих тоді належали теж всі комуністичні елементи в Америці.

Кошти війни доведуть нас до банкроцтва — говорить ворожа пропаганда. Ми є погляду, що нація банкроте, але тоді, коли програє війну. Якдовго вона не улягає ніякому наїзникови, вона все знайде способи двигнутись з економічної кризи. Америка зо своїми великими природними ресурсами зможе по війні скоро отрястись з воєнних тягарів і знову піднести життєву стопу. Відносно цивільних тягарів, то безперечно, вони будуть великі, але не такі, щоб ми не могли їх знести. Зате ті тягарі будуть сталі і безнадійно важкі, якщоб виграли наші вороги.

Сталін робиться занадто сильним і большевизм оволодіє цілою Европою — нашіптує ворожа пропаґанда, з цілю застрашити Америку і заставити її спинити поміч Советам. — Ми є тої думки, що советський фронт треба всіма силами вдержувати. Нема страху, що большевизм оволодіє Европою, бо нинішний большевизм, це не те, що було колись. Советський комунізм фактично виродився в націоналізм. Він вже стратив в Европі свій ідеольогічний захват. Правда, певна небезпека з боку советського імперіялізму по закінченні війни існує. Це стверджують навіть самі британські компетентні кола. Але ту небезпеку можна буде зменшувати іншими чинниками: колективною забезпекою Обєднаних Держав, створенням нових самостійних держав на Сході Европи, зокрема створенням Української Демократичної Держави, якщо український нарід буде цього домагатись.

Наша поміч нашим союзникам мусить бути припинена — говорить чужа пропаґанда. — Ми кажемо, що наша поміч нашим союзникам це фактично поміч нам самим. Ми вже здавна підкресляли, що поміч, яка йде на советський фронт, це в першу чергу поміч самій Америці. Те саме відноситься до Британії, Китаю і інших країв.

Дійсною небезпекою Америки є японці. Проти цеї „жовтої небезпеки" Америка мусить лучитись з Німеччиною — говорить німецька пропаганда. „Жовта небезпека" — це міт. Такої небезпеки нікоди не було й вона не існує. Жовта раса так само „обєднається", як „обєдналася" біла раса. Біла раса провадить між собою криваві війни і такі самі війни провадить між собою жовта раса. Китайці і японці на пять літ скорше розпочали цю другу світову війну, ніж біла раса.

Ми мусимо назад постягнати наші збройні сили, щоб обороняти берегів Америки — говорить ворожа пропаґанда. — Ми не є воєнні стратеґи і не хочемо радити американським збройним силам, як і де вони мають зударятись з ворожою силою. Та здається, що не треба бути стратеґом, щоб вгадати, що вороги вийшлиб на тім знаменито, якщоб Америка відтягнула з далеких баз свої сили і ті бази без бою відступила ворогам. Оборона тих баз абсорбує величезну скількість ворожих сил, як теж недопускає до того, щоб ті ворожі сили завдавали шкоди матерним берегам.

Американська демократія в війні пропаде, говорять вороги. — Чи вона в війні пропаде, це ще питання. Але колиб Америка програла війну, то тоді пропаде цілком певно. Американський нарід організується підчас війни на тотальний лад. Він робить це радо, але з найвиразнішим застереженням, що це лише на час війни. „Демократія" в американськім розумінні, це душа нації, її віковічний спосіб життя. Якіб економічні і політичні обставини по війні в Америці не заіснували, та душа в повнім своїм блеску знов проявиться. Вона не зносить насильства, тиранії й диктатури правлячих кол. І як не пропаде американська нація, так і не може пропасти американська демократія.

До вичислених справ, які ми порушували і насвітлювали впродовж довгих літ нашої праці можна ще додати наше становище до духового і фізичного зброєння Америки. Від довгих літ ми проповідували культ патріотизму й ідеалізму серед американської суспільности. Ми таврували тих, які засадничо висміювали збройну готовість нації. Ми були за впровадження примусової військової служби в Америці та за збільшення державних видатків на ту ціль. Всякий знак американської збройної сили був для нас дуже відрадним явищем. Також піддержували ми американський суспільний лад, опертий на приватній власности, приватній ініціятиві, а таврували тих, які в тім ладі добачували лише капіталістичний визиск й клясову несправедливість.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Мадярські Звірства в Сербії

Югославський посол у Вашинґтоні предложив американському департаментові стейту вимовну ноту про мадярський терор у Югославії. Закидує ця нота вбивство примаймні сотки тисяч сербів, мужчин, жінок і дітей, і малює при тому таку лячну картину, що, колиб половина з цього була правдою, то мадярський уряд і нарід повинні би бути наклеймені перед світом на віки вічні.

Подробиці цих звірст, вбивства, насилування, підпал, заголоджування й побивання в концентраційних таборах, були зібрані агентами югославського уряду в північній Югославії, що тепер находиться під мадярською окупацією.

З наведених у ноті фактів можна навести кілька для приміру.

У місцевості Гергос всіх сербів перебито. У Суботиці зібрано студентів і школярів й розстріляно перед шкільним будинком. Сербські доми й крамниці ограблено. Родини сербів, котрих підозрено за участь у боях проти мадярів, загнано до озера Паліц і там убито.

У місті Сомбор нараховано вбитих сербів на 5,000 до 6,000 осіб. Під церквою в Сомборі мадяри розстріляли пятьсот сербів, між ними одного генерала, що попали в воєнний полон. Потім мадяри підпалили сербські доми й знищили їх до тла.

У Бака Тополя вбито кожного серба. З усего сербського населення, що начисляло понад тисячу родин, осталася лише одна сербка, котру замкнено в її домі й покинуто як вмираючу з голоду. Її мужа й четверо дітей мадяри вбили на її очах.

Ця жінка, пані Кратіч, оповідала про лячні жорстокости, яких допускалися мадярські вояки. Вони насилували не лише жінки й дівчата, але навіть 10-літні діти. Жінки й дівчата, роздіті до нага, знасилувані, обмазані дьогтьом, вони витягнули на край міста й так убили. Декотрі жінки вмирали довго серед лячних мук від багнетових ран у грудях.

Мадярські вояки допускалися прерізних жорстокостей супроти православних священників, а потім їх майже всіх вбивали. Боґослуження по православних церквах заборонено. Церкви ограблено й знищено. Православні свята заборонено святкувати.

Зараз по приході до Югославії мадяри приказали сербам наставити свої годинники на німецький час; кого піймано з годинником з часом непереставленим, того розстрілювано за непослух.

Як мадяр піймав якого серба, він або вбивав його на місці або пускав його на волю, оставляючи йому в кишені тільки 300 динарів. Як серб пробував перейти на територію Хорватії, його туди не пускали; він мусів вертатися до Сербії й там його розстрілювали мадяри.

Осібну главу в ноті становить трактування сербів мадярами в концентраційних таборах. Такі табори заведено просто в кожній місцевості, звичайно на площі для тілесних вправ. У великих містах заведено великі табори. До найбільших належать табори в Суботіца, Нові Сад, Пецуй і Бая.

У Новім Саді табор приміщує 13,000 чоловіків, жінок і дітей. Всі вони живуть під відкритим небом, за колючими дротами. Є їх там так багато, що вони не мають навіть місця положитися, й спати мусять сидячи. Діти, як дозрілі, вмирають з голоду й спраги, бо їсти можуть хіба траву, а пити хіба власну урину. Там можна бачити сироти без родичів, такі голодні, що кусають власні пальці й ссуть власну кров. Люди там зовсім не подібні до людей: худі, неголені, повні нужі, страшно брудні. У самому місті мадяри розстріляли багато сербів, а місто знищено. У ріці Тисі й Дунаю повно гниючих трупів.

Щоби закрити ці події перед світом, мадяри не дозволяють нікому вїздити в ту частину Югославії, а хто там був, тому не вільно про це щонебудь говорити в Мадярщині. Бо мадяри з одного боку страшно жорстокі, а з другого дуже дбалі за опінію світа.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

6)

Сива голова піднялась з Юрасевого плеча... Гетман почув зазулю і ніби прислухувався до неї, як було колись давнодавно, — а сльози в очей його тихо-тихо котились, перлами блискучими на сонці.

— Одному Богови звісно, дітки, хто винен у тому нещастю, що не дав мені Господь скінчити останньої війни, як того бажалося — на віки і віки вибороти непідлеглість вашу, ослобонити Волинь, Покуття, Поділля і Полісся — визволити і там шаблею нашою з іга лядського народ український благочестивий, до унії привертаний насильством... Богови інше було вгодно — Його святая воля... Не довелось мені скінчити свого діла, — і помираю я з великим прискорбєм: — не знаю, що після мене буде. А тепер благаю вас, дітки, поки ще я живий, оберіть собі, на очах моїх, нового гетмана вільними голосами. Коли я хоч трохи знатиму, яка доля жде вас, то спокійніше зійду в домовину.

Громада мов оніміла. Не в міру несподіване горе, мов кара Божа, упало всім на голову. Невжеж це правда? Невжеж осиротіла Україна? Десять літ волі після сотень літ неволі! За що це, Господи?... Невжеж того, хто дав їй волю, хто поставив бідну удовицю, заплакану Україну — панею між панами, господинею між господарями, невжеж його скоро не стане?... Ні, цьому не бувать, не бувать!... Невжеж знов осиротіє Україна і знов ляхи нею верховодитимуть?

А той, хто визволив нового Ізраїля із работи лядської египетської, стоїть і жде, що скажуть його дітки. А вони мовчать, понуро дивлячись у землю... Бо якто свого батька, ще живого, у труну класти і нести в домовину і своїми руками землею очи йому засипати!

Хмельницький знов заговорив:

— Є між вами люди опитні і в ділах іскусні... Виберіть собі, дітки, або Ждановича Антона — полковника київського, або Тетерю Павла — переяславського; чи то Пушкаря Мартина — полковника полтавського, а кращеб я радив вам обрати гетманом Івана Виговського: він по всяк час був у мене писарем, він знає всю політику і може правити військом. Особисто його я бажав би бачити з моєю булавою під військовою корогвою.

Виговський трохи зблід від такої речі гетмана і незамітно, крадькома кинув очима на Юрася Хмельниченка. Юрась стояв заплаканий — аж очи йому попухли.

— Так волите, дітки, Виговського? — питає гетман.

— Не волимо! не волимо! — раптово вигукнули деякі з громади. Тоді виступив Мартин Пушкар і, стоячи перед лицем старого гетмана, голосно і палко заговорив:

— Ні, батьку гетмане, — за твої славні заслуги перед військом запорозьким і перед усією Україною, за твої криваві труди, за твій розум і мужество, з котрим ти визволив нас зпід ярма лядського, прославив перед цілим світом і устроїв нас вільним народом, — ми повинні і по смерти твоїй воздавать шану твому домови. Ніхто не буде в нас гетманом, окрім Юрія, твого сина!

— Юрія волимо! Юрася Хмельниченка! — гукнули міцні голоси з громади.

— І ми просимо Юрія, — пристав до тих голосів Виговський від лиця усеї старшини.

— Юрася! Юрася! — нехай Юрась гетманує над нами!

Юрась, стояв недвижимо, низько схиливши голову, блідий, переляканий. Здавалось, що його судили на смерть... Та воно так і було... Тількиб хто знав, яка доля йому судилася?... Це його доля спіткала у багатому, а потім гетманському будинку у роскішній колисочці та під тоненькими пелюшками, дорогим шовком гаптованими... А другого доля знайшла під сільською стріхою, в убогій хатині, у бідній колисці з решета зпід гусенят... А чия доля буде краща? — От побачимо...

Старий Хмель глянув на сина, на свого Юрася... А воно стояло мов неживе... Ох! не такомуб бажав Хмель оставити свою булаву... Так щож! — не судилось... Його Тиміш давно в домовину... А той вдержав би булаву...

Старий Хмель ловів очима по громаді.

— Бачу я, дітки мої любі, — промовив він зтиха, — бачу, що ви любите мене, і дякую вам за не... але не даю вам на те моеї поради: — син мій Юрій — дитина молода... не під силу йому такий тягар... Не зможе він нести на своїх

(Продовження на стороні 4.)

Мандрівні Робітники

Пару літ тому назад американський письменник Стейнбек написав повість „Грейпс оф Рет" (Грона гніву), котра зробила автора славним серед одних, а зненавидженим серед інших. Говорила про життя мандрівних робітників, що ідуть з повіту в повіт, зо стейту в стейт, шукаючи роботи, серед невигод, нужди, переслідувань, знущань. Вони шукають піль бавовни, городів і садів, виноградників. Вони йдуть слідами поголосок, чуток, балачок. Їх жене поліція, обурені фармери. Їх каравани поломаних авт, змальовані Стейнбеком, не вийдуть з памяти нікому, хто прочитав ту повість.

У життi - бутті тих мандрівних робітників, для котрих останніми часами утерлася назва „Окіз" (okies), зайшли зміни. Їх нині задержують дорожні й інші урядники, але вже для інших цілей: вони хочуть їм показати бюро посередництва праці, де вони можуть дізнатися певну вістку про те, де дістати роботу. Вивіски на телефонічних стовпах, летючки й відповідні оповістки подають подібні інформації. Видно, уряд заняв до них інакше становище.

Ці робітники сповняють у життi Америки важне завдання. Від них буде залежати цього року збір головних рільничих продуктів Америки, бо цього року Америка стоїть перед браком робітників на фармах.

Число цих мандрівних робітників поважне. У нормальні часи їх начисляють на два міліони. Вони займають важне місце в фармерстві на велику скалю: на великих ярінних фармах Каліфорнії, на бавовняних плянтаціях півдня, у садах, і т. і.

Повстала ця армія мандрівних робітників внаслідок таких явищ, як: механізація фармерства, посуха, ерозія землі, брак робітників на місці, словом, різних причин, що прогнали робітників з домів. Є робітники мандрівні білі, є такі робітники чорні; є робітники мандрівні, що походять зо старих імігрантів, є вони й з молодших іміграцій. Всі вони хочуть роботи. Роботи, не милостині. Всі вони мають значну дозу самопошани. Всі вони відзначаються піонірською відвагою.

Найбільша потреба мандрівних робітників повстає підчас певних сезонів, головно підчас жнив. У такий сезон власники великих фармів подають про свої потреби вістки урядовим бюром. До цеї інформації часто додається обіцянку вільного транспорту на місце праці: такий робітник, принявши роботу, може зголоситися до поданих газолінових стацій і дістати газоліну на дорогу. 4,500 урядових бюр праці є немовби сіткою, що стягає цих мандрівних робітників на місця праці.

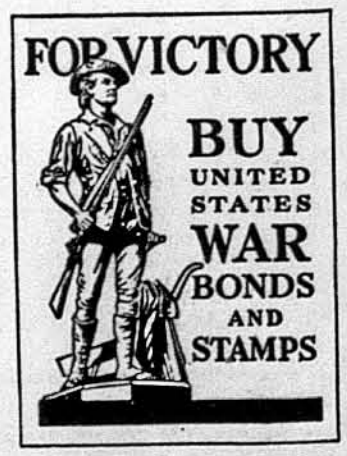
Цього року уряд завів на сході вперше так звані мандрівні табори, які існували вже давніше на західному побережі. У таких таборах мандрівні робітники можуть дістати здорове приміщення та прості санітарні й медичні обслуги. Одні такі табори призначені для білих, інші для чорних. Є їх на сході 18, а сягають вони від околиць цукрової троці у Флориді, через ярінні околиці Норт Кароляйни й Верджінії, через овочеві й ярінні околиці Меріленду, Ню Джерзі, аж до Конетикоту й горішнього Ню Йорку.

Ніщо й казати, що в тих мандрівних таборах витворюється зовсім спеціальне життя, відмінне від життя інших верстов американського робітництва. Багато таких робітників зовсім не знає домашнього осілого життя. Вони ідуть, сплять і забавляються подорожуючи. Декотрі з них майже постійно в дорозі: почавши збирати картофлі в Флориді, ідуть усе дальше на північ, поки не закінчать сезону збирання картофлі в стейті Мейн.

Так звані „Табори Фармерського Забезпечення" не лише дають приміщення мандрівним робітникам, якого вони потребують, але й установляють мірило такого приміщення. Що найважніше, ними американське громадянство признає своє глибоке зайнтересування цею справою як справою цілого громадянства.

ПРОДАВАТИМУТЬ ПШЕНИЦЮ НИЖЧЕ „ЦІНИ ВИРІВНАННЯ"

ВАШИНГТОН. — Не зважаючи на сильний протест сенаторів з хліборобських стейтів перешов у сенаті законопроєкт, яким призначується $680,000,000 на те, щоб можна було продати 125,000,000 бушлів контрольованої урядом пшениці по ціні нижчій від т. зв. „паріті прайс". Сенатор Жілет, що був проти цього пояснює це просто так: Іде про те, чи маємо продати 650 міліонів бушлів пшениці по 97 центів за бушель, чи за 82.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СТЕМФОРД, КОНН.

Концерт в користь Американського Червоного Хреста.

В неділю, 26. квітня ц. р. організації, які гуртуються при парохії св. Володимира устроїли концерт в авдиторії Укр. Семинаря, з якого весь дохід призначено на поміч Американському Червоному Хрестови.

Концертові точки виконали: хор парохії під управою п. П. Шавинського, хор Семинаристів, хор діточий і орхестра семинар., під управою о. Ст. Гриньоха.

Бесідниками були: о. Ст. Гриньох, мейор Стемфорду Е. А. Гоннавд, представник Ч. Х. п. Торп, проф. М. Стецик, проф. Волтер Гігні й інші.

На закінчення концерту відбувся живий образ, який представляв на тлі статуї Свободи благословення родичами сина на війну.

На концерті явились не тільки місцеві наші громадяни, але й багато не наших, а також численні гості з Ню Йорку, Ню Джерзі і Пенсилвенії.

Прихід з концерту представляється так: за тікети $203.50, дари від організацій $60.00, а дари від громадян $8.00. Разом $271.50, а федеральна такса $20.35; передано Черв. Хрестови $251.15.

Організації жертвували: Український Амер. Горож. Клюб 25 дол., Укр. Нар. Союз, від. 350. 10 дол., Сестр. Покрова Преч. Діви 10 дол., Укр. Мол. Сет 10 дол. і „Провидіння", від. 108 — 5 дол.

Громадяни: П. і А. Лучка 2 дол., Ів. Горновський 2 дол., а по $1: Ів. Дорош, Ів. Кресан, М. Пастернак і М. Бойлик.

Згадані організації заплатили також всі видатки, які були при улаштованню концерту.

Комітет, що займався концертом, на своїх сходинах 27. квітня, рішив дальше продовжати розпочату працю і в тій цілі відбудуться збори представників організацій в неділю, 24. травня в год. 5-тій п. п.

Громадяни! В теперішний грізний час, як наші сили стоять вірно на ріжних фронтах в обороні Америки і ми батьки мусимо сповнити свій патріотичний обовязок і посвятити вільний час для добра нашої прибраної Вітчини і для добра нашого народа. Менше говорім, а більше працюймо!

О. В.

КЕМПБЕЛ, О.

З ювилею на А. Ч. Хрест.

Дня 26. квітня урядили діти і приятелі приняття з нагоди 25-літнього ювилею подружного життя громадян Василя і Марії Білан. Це добрі громадяни і щирі Союзовці. Ювилятка це довголітня секретарка 119 відділу У. Н. Союзу, а ювилят урядник 218 відділу У. Н. Союзу та предсідник грекокат. парохії в Йонгставн, О. На цей ювилей прибули майже всі парохіяни і дальші гості й приятелі, як з Бродикс і Пітсбурга. При гарній забаві й промовах не забули і за А. Ч. Хрест. Зложили: ювиляти і Й. Шульц по $1, а по 50 ц.: Т. Періг, В. Богач, М. Свенгрош, М. Стахура. По 25 ц.: П. Стахура, М. Сокіл, А. Когут, а решта дрібними. Разом $9.11. Збирали: П. Стахура і Е. Петрик.

М. Стахура.

ШЕРОН-НЮКЕСЛ, ПА.

Прикладна гостина пошани громадянина.

Тому пару місяців наш шеронський громадянин п. Іван Лисогір був покалічений в фабриці при праці. Залізо зломило йому ногу. Коли вийшов з шпиталю, уряди й громадяни вище названих парохій, (бо передше п. Лисогір мешкав в Нюкесл) справили йому за ініціятивою священика несподіванку-гостину в неділю 10 травня в парохіяльній салі в Шероні. Зійшлося поважне число громадян з Шерону, Нюкесл, Йонгставн і дальших сторін, бо п. Лисогір щирий працівник і тішиться загальною симпатією. Зійшлись і члени У. Н. Союзу, в якого він є довголітним добрим членом разом з цілою своєю родиною.

По Службі Божій всі засіли до столів і при співі „Многая Літа" ввели каліку, себто п. Лисогіра до салі. Був це до сліз зворушуючий образ, коли о. С. Мусійчук привітав його від імені присутних, а місцевий предсідник п. Юл. Кульчицький вручив йому дарунок, гарний годинник, зазначуючи, що це від обох парохій. Зворушений ювилят не міг промовити слова подяки, тільки поглянув на чисельне зібрання зі сльозами в очах і це була серцева, безмовна подяка. В час гостини забирали голоси громадяни: Лука Століца, предсідник з Нюкесл, Ів. Дачко, Он. Веверюк, В. Мудрак, п. Лосик з Вест Вірджінії. Забирали голоси і місцеві громадяни: Д. Жидик, П. Пастернак, М. Цап, В. Волошин і Ол. Попів, що привітав ювилята від У. Н. Союзу. Дм. Телявський привітав ювилята від Нар. Помочі.

Вкінці забрав слово ювилят І. Лисогір, а дякуючи, зазначував, що він не заслужив собі на це. Та коли бачить стільки приятелів й щирих громадян, що за нього не забули, буде старатися відплатитися за це подвійною працею для обидвох громад. А треба згадати, що була присутна й дружина ювилята і діти, які є гарно виховані. Є їх восьмеро, а два сини служать вже при американському війську.

По бесідах о. Мусійчук подякував присутним за участь, що вшанували свого працівника й друга, тоді, коли він був в горю і в смутку, а тепер вертає до здоровля. Цим йому додали духа, сили і охоти до праці для родини і для громади. Честь, яку справили п. Лисогорови є честю громадян, бо так повинні робити всі добрі християни і громадяни, коли вони свідомі й культурні. Візвав теж до збірки на добрі цілі і присутні зложили $36, які розділено так: $10 на Американський Червоний Хрест, а решта на інші добрі цілі.

Ол. Попів, секр. 386 від. У. Н. С.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Сила Американської Армії у Цій Війні

Сьогоднішня армія Злучених Держав є не тільки десять разів більша розміром від американської армії з першої світової війни, але багато переважає її силою. Це є армія, що має два міліони людей, якої більшість перейшла річний пильний вишкіл, і так заосмотрена тенками, літаками і артилерією, що стрільна сила одного полку дорівнює цілій дивізії 1917 року.

Нова американська армія є також більша і сильніша своїм персоналом. Пересічний сьогоднішний рекрут є 5 стіп і вісім з четвертю цалів високий, майже на 9 фунтів тяжчий від пересічного рекрута 1917 року. Він здоровший, сильніший та з ліпшою освітою.

Він повинен бути таким, бо від вояка механізованої армії вимагається більша фізична відпорність і далеко більший розвиток, ніж в тих днях, коли війська пересувались пішки і стріляли тільки з рушниць. Напруження механізованої війни є далеко більшим, знаряддя швидке, але багато більше скомпліковане.

Вже є майже 34 дивізій тої загартованої, швидко-думаючої молоді, на три більше, ніж мала Америка у Франції при кінці першої світової війни.

В це входять 27. повних піших дивізій, шість панцирних і дві кінноти. Чотири з піших є цілковито моторизовані, спосібні до швидких переміщень на далекі віддалі, наступаючі з надзвичайною швидкістю. Решта піших дивізій також моторизована в меншому розмірі.

Ця механізована армія має суворий і широкий вишкіл. Вона мало витрачала часу на вправи з малою зброєю та на паради, але провадила польові маневри з модерним моторизованим знаряддям, тенками, троками та швидкою артилерією, яка може пересуватись 35 миль на годину та кидати набої на 10 миль. Ці війська мали місяці боєвої практики на широким терені в кожній ділянці модерної війни. Вони вишколені для провадження цеї війни, не остальної.

Тенки, літаки, рухома артилерія та зброя, якими користується американська армія, були випробувані в дійсній війні. Армія має те саме знаряддя, яке служило в Росії, Хіні, Лібії та на Близькому Сході. Воно є випробоване в боях. Ні одна наша армія, яка вступила коли у війну, не мала так добре досвідчених в керуванні моторизованим знаряддям людей як американська армія. Пересічний рекрут цеї армії зріс в оточенні машин. Він, наприклад, керував автомобілем і трактором уже давно, заки побачив перший раз тенк. Хоч він мав перейти докладний військовий вишкіл з механізованим знаряддям і транспортом, його природна здібність приспішила навчання.

На початку 1941 року цій армії бракувало знаряддя і боєва практика відбувалась зі штучними тенками і штучною зброєю. Але тепер продукційні лінії випускають тенки, зброю, засоби транспорту величезним і відповідним потоком.

Військові повітряні сили тепер нараховують біля 300,000 людей, а в середині року це число досягне 750,000. Число літаків є воєнним секретом, але продукція їх іде в парі з потребою і літаки є найбільш швидкі й могутні в світі.

Армія Злучених Держав має величезне завдання, але вона має охоту й силу його виконати.

Grand Parish Ball
— sponsored by —
THE YOUTH OF
ST. MARY'S ASSUMPTION
UKR. CATH. CHURCH
24 East 25th St., Bayonne, N. J.
SUNDAY EVENING, MAY 31, 1942
at the VETERAN'S HOME
35 East 23rd St., Bayonne, N. J.
Commencing 8 P. M.
Admission (including tax) 55¢.

ЧЛЕНИ СОЮЗОВЦІ ВІДДІЛУ 276. У. Н. СОЮЗУ!

Вашим членським обовязком є, згідно з ухвалою відділу, прийти на

12-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

ВІДКРИТТЯ НАШОГО ДОМУ, 697 GLENWOOD AVE.
——: Свято відбудеться :——
В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1942)
в годині 2. пополудні.

На це ювилейне свято приїдуть Головні Урядники У. Н. Союзу.

Програма ювилейного свята: СПІЛЬНИЙ ОБІД, а опісля промови Головних та Відділових Урядників. По промовах весела забава з музикою. — Просимо, щоб всі Члени й Членщі прийшла на це величаве свято. 113,16

ЗА УРЯД ВІДДІЛУ 276. У. Н. С.:
Мих. Гриневич, предс.; Мих. Фук, секр.; Іван Ліцовський, касієр.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ
:——::——: відбудеться :——::——:
В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ 1942 (DECORATION DAY)
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
і Злучених Українських Організацій, при співучасти Преосвященого Владики КИР КОНСТАНТИНА і Українського Священства.

Український День зачнеться в церкві Св. Івана Хрестителя АРХІЄРЕЙСЬКОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в сослуженню Духовенства в годині 10:30 рано. Вчасі Служби Божої АРХІЄРЕЙСЬКЕ СЛОВО. Співатиме церковний хор під орудою проф. Йосифа Заяця.

В годині 1:30 пополудні СВЯТОЧНИЙ ОБІД в галі У. Н. Дому, 1317 West Fayette St. Запрошені духовні і світські гості враз з достойним Гостем Владикою Кир Константином. По обіді Концерт хору. Опісля забава з танцями в двох салях, для старших і молоді.

Увесь прихід з Українського Дня призначений на Семинар Св. Йосафата в Стемфорд, Конн.

До численної участи запрошується всіх місцевих громадян як також з околичних міст: Оборн, Рочестер, Бофало, Лакавана, Ланкестер, Наягара Фолс, Елмайра, Бінгемптон, Ром, Геркімер, Когос, Амстердам, Гудсон, Водервліт, Манчестер, Фултон і Сейр, Па. 102,13

ЗА КОМІТЕТ: Всеч. о. декан Михайло Кузів. пп. Іван Пігуляк, Іван Войцишин, Михайло Даньків, Михайло Каній, Петро Дембіцький, проф. Йосиф Заяць. панни: Анна Заліська, Олена Красневич і Олена Кіщак.

ПЕРШИЙ РАДІО ПІКНІК
:——::——: відбудеться :——::——:
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО ПРОГРАМИ
ПЕТРА ЗАДОРЕЦЬКОГО
В НАСТУПНУ НЕДІЛЮ, 24. ТРАВНЯ (MAY 24, 1942)
НА ФАРМІ АНДРІЯ ФЕДІРКА, ЗНАНІЙ ЯК
VILLIKS GROVE
ПРИ NORTH STILES ВУЛ. В LINDEN, N. J.

На тім пікніку буде промовляти представник USO до Українських Матерей, що мають своїх синів на службі Американської Армії. Окрім того буде гарна забава при добірній музиці AL ROMAN від полудня до пізного вечора.

Вступ лиш 35 центів. Для вояків Американської Армії вступ вільний.

Вразі дощу цей самий пікнік відбудеться на Decoration Day, 30. травня 1942.

До численної участи просимо всіх українців зо стейтів Ню Джерзі й Ню Йорку. За добру забаву ручить — Комітет.

PETER ZADORETZKY, 151 Avenue A, New York City.

УВАГА! СПРІНҐ ВАЛЕЙ І ОКОЛИЦЯ, Н. Й.! УВАГА!
СТАРАННЯМ ПАРОХІЇ СВ. ПЕТРА Й ПАВЛА
:——::——: відбудеться :——::——:
ПОСВЯЧЕННЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПЕТРА Й ПАВЛА
НА COLLINS AVENUE, у СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й.
В НЕДІЛЮ, 24. ТРАВНЯ (MAY 24, 1942)

В годині 10. рано відправить Архієрейську Службу Божу Преосв. Владика Константин Богачевський. Після Служби Божої буде перекуска, а опісля відбудеться забава з танцями в Українськім Домі на TWIN AVENUE.

113 За добру забаву ручить — Комітет.

На Допомогу Українській Радіо Програмі,
що вже 15-тий рік істнує заходом підприємства СУРМИ
:——::——: відбудеться :——::——:
РАДІО БАЛЬ СУРМИ
— й —
КОНЦЕРТ
в НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (May 31, 1942)
на великій WEBSTER HALL, 119 East 11th St., NEW YORK
(BETWEEN 3rd & 4th AVENUES)
ПОЧАТОК в год. 5-тій попол. (Концерт в год. 8.) ВСТУП з тексом 65 ц. (Діти 25 ц.)

Пан Денис Руснак, співак з Буковини, що тим часово гостює в Америці, відспіває низку пісень, які рівнож панни Стефанія і Марія Болнар будуть співати дуети. А веселою точкою буде виступ „Князя Миколи" з дуже комічною сценою. Все нове, веселе. — Всіх українців, з близька й далека, запрошує на цей Радіо Баль Сурми КОМІТЕ.

РУЗВЕЛТ МАЄ ГІТЛЕРА.—На столі в президента Рузвелта стоїть маленька статуйка Гітлера, котрої президент уживає для переховування пришпильок. На правій частині світлини показана ця статуйка зо заткненими в неї двома пришпильками.

Певно Вам Смішно

що деякі жінки купують зимові футра в літньому сезоні. Але це є розумна жінка, котра знає, коли й де дістати добрі купна. Тому й не диво, що багато розумних жінок спішить тепер до виробництва футер Михайла Туранського.

Правда, вони знають, що у виробництві Михайла Туранського вони дістануть футра найвищої якости кожного дня в році. Але власне тепер є надзвичайна нагода дістати футро, вироблене з PERSIAN LAMB або MUSKRAT.

Михайло Туранський підшукав і придбав такі чудові шкіри з PERSIAN LAMB і MUSKRAT, що нема слів описувати їх красу. Ледво чи буде можна найти такі шкіри вдруге.

На складі в нього є вже готові зроблені футра в ріжних розмірах, в найновіших модах. Можете теж вибрати собі жмуток шкірок, а ми зробимо футро після ваших індивідуальних вимагань.

Виберіть футро сьогодня, виплачуйте через літо, а ми задержимо футро в нашім власнім FUR STORAGE VAULT, аж поки ви його будете потребувати.

Памятайте, що футра

Михайла Туранського

купують

з довірям!

MICHAEL TURANSKY
350 SEVENTH AVENUE NEW YORK CITY
BETWEEN 29 & 30 STREETS
16th Floor LAckawanna 4-0973

НА НОВОМУ ФАХУ. — Селі Чесмор, 25-літня дівчина з Портленду, Орегон, кажуть, є першою жінкою, що заняла позицію „велдера" в Америці. Вона вчилася споювати металі в одній промисловій школі, а по скінченні школи пішла на роботу в Сан Франціско, заробляючи по 1 доляру за годину. Вона одіта в уніформу споювача металів, з великим шоломом на голові.

ПОБОРОВЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВУГІЛЬНИХ ШАХТЯРІВ

Згідно з меморандумом, розісланим директором побору ген. Луісом Б. Герші, чоловіки військового віку, заняті при „критичних роботах" у вугільній індустрії, можуть бути увільнені від військової служби, як „необхідні люди". Залізничі робітники також зараховані до тих, що працюють у „критичних роботах" і також можуть бути звільнені.

„Продукція вугля є дуже важною для военного зусилля", казав ґен. Герші. „Потреби поширення індустрії, спричиненого теперішнім военним зусиллям, створили небувалий попит на додаткове паливо.

„Брак персоналу в цій ділянці виник в наслідок швидкого поширення продукції і збільшеної потреби в „ручних робітниках" з огляду на недостачу механічного знаряддя. Крім того, ця індустрія потребує відповідних, міцних робітників, вищих пересічного фізичного рівня. Тому, що вугільні шахти є ріжного роду, з ріжною практикою і обставинами, люди, які працюють в вугільних шахтах одного дистрикту не є вистарчаюче кваліфіковані для праці в других, хіба що перейдуть певний вишкіл".

Ґен. Герші нарахував 62 заняття в вугільній індустрії, які він назвав „критичним".

Одначе він підкреслив, що справа звільнення будьякого окремого реєстранта, що працює в вугільній індустрії, або на залізниці, має рішатись місцевими комісіями. Підставою звільнення мають бути факти для кожного окремого випадку та обставин місцевогор району, тому що згідно з законом, ніяке групове чи клясове увільненя на підставі професії не дозволяється. Він вказав також на те, що увільнення не може бути довше, ніж на шість місяців, та що кожне увільнення може бути відкликане кожного разу, як заняття реєстранта зміниться.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВІСТИ З БАЗАРУ „СУРМА"
325 ІСТ 14. ВУЛ., в НЮ ЙОРКУ

В Ню Йорку при Бродвею виступали в театрі дві українки Сестри Шиманські, знані як „Шай систерс" з Філядельфії.

Вони гарно співають і багато дістають оплесків, співають дві американські пісні, одну українську.

На Радіо Бали Сурми вони теж уже довше виступали.

Кожного року, а часами два рази в рік, підприємство Сурми влаштовує РАДІО БАЛЬ, на якому виступають найкращі свої артисти.

Наступний РАДІО БАЛЬ СУРМИ відбудеться в неділю, 31. травня в ВИБСТЕР ГАЛІ. В Концерті візьмуть участь СЕСТРИ БОДНАР, які відспівають НОВІ ПІСНІ. Співак з Буковини, ДЕНИС РУСНАК, теж виступить на цьому концерті. Також буде дуже весела сцена українського гумориста Князя МИКОЛИ. Найліпші орхестри пригаватимуть до танців Радіо Балю Сурми, для старших і молодших.

Let Your Answer to Bombs Be BONDS!

We are fighting enemies who will stop at nothing. With our homes, our very lives at stake, shall we stop short of giving our dimes and dollars for Defense? Buy Defense Bonds and Stamps every day, every week. Buy as if your very life depended upon it. *It does!*

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
156 CHADWICK AVENUE,
NEWARK, N. J.
Telephone Bigelow 8-3492
ВЕЧОРАМИ

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

КУРЧАТА НА ПРОДАЖ

УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРИ! Чи годуєте дріб, кури, качки? — Певно, що так!

Дайте мені нагоду продати Вам

ПЕРШОЇ КЛЯСИ КУРЧАТА,

які є еґзаміновані стейтовими властями. — Тому, що багато українців минулого року мали добрий прихід з моїх курчат, висилаю курчата в найдальші закутини Злучених Держав. Ручу, що сто процент дійдуть до Вас живі й здорові, і ручу, що Ви будете задоволені. 12

Цього року продаю 15 родів курчат і 2 роди качок.

Замовлення пишіть на адресу

JOHN FEDOROWICZ
9 School Street West Warwick, R. I.

ДУМАЙТЕ ПРО ЦІНУ!

Ми не жадаємо від тих, котрі до нас приходять, щоби вони забули про ціну, або не питалися за неї; ми з власної понуки цю справу підносимо.

Як кому на тім залежить, то може переконатися з власного досвіду, що наші ціни є якнайбільш умірковані; вони є приступні для кожної родини, без уваги на обставини.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 — Phone: Bayonne 3-0540

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ ФАРМА

14 акрів землі, дім на 6 кімнат, барна, гарадж, курник, 1 кінь, 1 корова, 1 теля, 2 безроги, кілька курий і електрика. Ця фарма є близько міста, земля добра для хову курий і ярини. Ціна $3,200 готівкою. Пишіть до: Mrs. TESSIE SUSECK, Box 12, Central Village, Conn. 10,-

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА
до нагляду над воскуванням і чищенням. Гарна праця. 112-4
307 — 5th AVENUE, Room 1414.
New York City.
Tel. Murrayhill 4-2811.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИК (ювілер)
на Філядельфію й околицю
продає всякі річи, входячі в склад біжутерії, як: заручинові й шлюбні перстені, годинники фірм Elgin, Waltham і ін. для мужчин і женщин. Рівнож всяку срібну столову посуду по нижчих цінах, як деінде. Зайдіть або напишіть, а переконаєтесь. 70-
ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Українці, памятайте на клич:
СВІЙ ДО СВОГО!

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 пополуд.; від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Лікуємо згрубіння литок і котиків.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Бетвин Бродвей
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті прібки переконаєтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, гази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціяльна Оферта
по знижених цінах.

[ ] $1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] $1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] $2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent COD. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ҐРОСЕРНІ
й ріжного рода бизнеси.
Полагоджую нотаріяльні справи.
Продаю ріжного рода асекурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. — $295.00

Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цминтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРІБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BROOKLYN, BRONX, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

Дві Долі

(Продовження зо ст. 2-гої)

плечах обовязки гетмана та ще й в такий тяжкий час. Потребен для цего муж опитний і іскусний, а не хлопя. Син мій нехай служить війську запорозькому, по його літах, а ви покровителями і наставниками будьте йому, і тим докажете дяку свою до мене.

— Ні, ні, батьку! — суперечили зараз і Пушкар і Тетеря: — хоч син твій і молодий, але ми дамо йому задля правлення персон іскусних і діятельних, котрі будуть наставляти його мудрими порадами. Коли син твій буде панувати над нами, нам лекше буде: — коли гетманом буде в нас Хмельницький, ми любитимемо його, у всьому його слухатимемось і будемо згадувати і благословити тебе, батька нашого любого.

— Так! так! істинно! — загула громада мов один чоловік.

— Юрася! Юрася Хмельниченка! молодого батька!

Очи старого Хмеля радісно засвітились. Він положив обидві руки на голову сина.

— Подайте військові клейноди, — трохи згодом сказав Хмель.

Тетеря подав булаву.

— Возьми, синку.

Юрась стояв, не підіймаючи голови.

— Возьми булаву, — приказував старий: — вона твоя.

Руки Юрасеві тремтіли, як він брав булаву, а потім уклонився до громади.

Руки Юрасеві тремтіли, як він брав булаву, а потім уклонився до громади.

— Синку мій, — знов заговорив старий, — не гордуй панованням до часу, не возносись. Віддавай належну шану старшим від тебе. Не обтяжуй підвласних тобі, вище того, скільки зможуть вони нести. Май однакову любов до усіх. Най буде у серці твому страх Божий, храни заповіди Господні. Не смій нарушити вірности його царському пресвітлому величеству: — це перша тобі моя заповідь після Божих!... Бо і я один раз присягнув йому, а до смерти зістав я вірним присязі. А як жеж ти діятимеш противно цему, то усяке зло, котре скоїться від тебе, нехай відвернеться від інших і обернеться на твою голову! Памятай це до слушного часу!...

— Добре! добре! — вигукували козаки, і з громади летіли угору шапки мов стая шпаків. — На щастя, на здоровля, на нового батька!

— Дай Боже, і при новому, молодому нашому гетманови жити, як жили ми при старому: — хліба-соли його вкушати, городи турецькі плюндрувати, слави лицарства добувати!

(Дальше буде).

ТАРЗАН, ч. 569. Нагорода за біль.

Тарзан спокійно зносив удари наглядача, аж доки Зеля не підповзла ззаду до самого брутального ката.

Настала одна коротенька хвилинка надуми з боку Зелі, а далі вона з цілої сили вдарила в пірата. Пірат впав.

Тарзан з радости закликав: „Знаменито!" Тепер він кинувся до наглядача, щоб дістати від нього ключі.

Тарзан думав увільнити всіх невільників, заки пірати зможуть цьому перешкодити. Але він не вспів це на час зробити.